

Центрвиборчком від 27.09.2022 № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0102359-22#n139>

3. Про безперервність функціонування представницьких органів місцевого самоврядування (сільських, селищних, міських, районних у містах, районних, обласних рад, [...]): Постанова Верховної Ради України від 08.10.2025 № 4621-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4621-IX#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-52>

Добрянська Н. В.,

кандидат юридичних наук, професор,

професор кафедри державно-правових і гуманітарних наук

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

м. Київ, Україна

ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ У ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ: ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Конфлікт інтересів у публічній службі є однією з ключових проблем, що впливають на ефективність державного управління та довіру громадян до державних інституцій. Конфлікт інтересів визначається як ситуація, в якій особисті інтереси службовця можуть вплинути на неупередженість виконання ним службових обов'язків. Така ситуація може виникати через фінансові, сімейні чи інші особисті зв'язки, що можуть вплинути на об'єктивність прийняття рішень.

Юридичні аспекти запобігання конфлікту інтересів регулюються законодавством, яке встановлює обов'язки та обмеження для державних службовців. В Україні, таким нормативно-правовим актом є Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII, який містить положення щодо запобігання конфлікту інтересів, зокрема, обов'язок декларування майна та доходів, а також обмеження на подарунки та інші форми винагороди [1].

Аналізуючи нормативні та доктринальні дефініції конфлікту інтересів, Р. Дутка, звертає увагу на існування трьох складових конфлікту інтересів. На думку автора, ними є: 1) приватний інтерес; 2) службові чи представницькі повноваження; 3) суперечність між приватним інтересом і службовими чи представницькими повноваженнями [2, с. 137].

Однак, дослідник цілком логічно підкреслює той факт, що відповідальність за порушення норм, спрямованих на врегулювання

і запобігання конфлікту інтересів може настати виключно у випадку, коли такий конфлікт інтересів є реальним [2, с. 138].

Як зауважують, А. С. Голуб та М. С. Ковтун, загалом проблематика запобігання та врегулювання конфлікту інтересів є доволі гострою для публічної служби. Натомість, науковці акцентують на тому, що сам по собі конфлікт інтересів не є корупційним діянням. Однак, якщо існуючий конфлікт інтересів між приватною та публічною складовою цього питання не вирішується вчасно і в належний спосіб, він може перерости у корупційне правопорушення. І, хоча конфлікт інтересів не завжди до цього призводить, однак ризик його вчинення є досить високим [3, с. 70].

Одним із ключових елементів запобігання конфлікту інтересів є прозорість діяльності публічних службовців. Це включає доступність інформації про їхні рішення та дії, а також про їхні фінансові зв'язки. Важливу роль у цьому процесі відіграють медіа та громадські організації, які здійснюють моніторинг діяльності державних органів.

Крім того, важливим аспектом є етична підготовка службовців. Це передбачає навчання з питань етики та професійної поведінки, що допомагає формувати у службовців усвідомлення важливості запобігання конфлікту інтересів. Етичні кодекси та внутрішні регламенти організацій також відіграють значну роль у формуванні належної поведінки.

На практиці запобігання конфлікту інтересів може здійснюватися через механізми внутрішнього контролю та аудиту. Важливо, щоб в організаціях були створені ефективні системи виявлення та врегулювання потенційних конфліктів інтересів. Це включає процедури декларування можливих конфліктів та їхнє врегулювання шляхом усунення службовця від участі у відповідних рішеннях.

У цьому контексті варто погодитись з думками М. М. Прокоф'єва, який наголошує на тому, що нині існує потреба у розробці нових способів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. З огляду на це, науковець цілком обґрунтовано пропонує щодо публічних службовців створити додатковий механізм, який дозволить фіксувати особисті інтереси, обмежувати участь посадових осіб цієї категорії у прийнятті рішень, що так чи інакше стосуються їхніх особистих інтересів. До додаткових способів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів осіб публічної служби, автор, пропонує зарахувати: розкриття конфлікту інтересів при призначенні на посади державної служби, посади місцевого самоврядування; відсторонення від прийняття рішень щодо громадян та організацій, щодо яких під час вступу на державну службу розкривався конфлікт інтересів; продаж цінних паперів або майна, що призводить до конфлікту інтересів чи має потенціал для виникнення такого конфлікту; делегування повноважень щодо прийняття рішень стосовно фізичних і юридичних осіб, щодо

яких виникає особиста зацікавленість, підлеглим посадовим особам [4, с. 208].

Отож, можемо констатувати, що запобігання конфлікту інтересів у публічній службі є складним завданням, що вимагає комплексного підходу. Це включає і нормативно-правове регулювання, і розвиток етичної культури серед службовців. Лише за умови ефективного впровадження цих заходів можна забезпечити високу якість публічного управління та підвищити довіру громадян до державних інституцій.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
2. Дутка Р. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як адміністративно-правовий інститут. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 135–140.
3. Гулуб А. С., Ковтун М. С. Конфлікт інтересів у публічній службі: національний та зарубіжний досвід правового регулювання. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 3. Ч. 2. С. 69–73.
4. Прокоф'єв М. М. Правові засоби запобігання конфлікту інтересів на державній службі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 206–209.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-53>

Єрохін О. П.,

*аспірант кафедри публічного та приватного права
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ СУБСИДАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

Кодекс України з процедур банкрутства був введений в дію 21 жовтня 2019 року, це стало ключовим етапом у реформуванні вітчизняного законодавства про неплатоспроможність. Новий Кодекс не лише замінив Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», але й суттєво розширив інструментарій для захисту інтересів кредиторів, серед яких особливе місце посідає інститут субсидарної відповідальності.